

解文雄 | Pinayuanan a kai nua i pasanavilj
南排灣語

sepi

izua aza pinaka ti kuljelje a nasauqaljaj sa naljemakac a kinacaucauan nimadju, gata maljian ta malunay nu izainu a namaqepuqepu izuanu a na kipepu, gata ika pupaqepu ta siteketekel na qepu. sa rupatalaqan ta qada, ika pumasengseng ta quma, amin a misepi nu kaqatin, maljia tjemengez misepi.

izua makatalj tu vengin, misepi timadju tu masantjelulj; aza sangasan a sepi; vaivaik a semapairang a kicapilj ta semiking, misepi tu temaletalem a pivavaw ta djeljep ta lenaq. aza sika masan musalj a sepi, remaqudjaqudjaj sa naqemaravas sa naljeminay sa kauusua anan. aza sikamasantjelulj a sepi, misepi tu namasapitj a qemereng kata sikacekelj a vavayan sa namalivunay, gata uqulj kata uqulj a pinapecevang. tjaljuzua ita kakanan a sasekezan. peniliq ta cukui sa qiladj. manu qemaung sa qivuivu a maitucu, a! paulan anga ! paulan anga! aya, au pacun sa pangetjez aza tauki, kivadaqan timadju “makuda sun aku mapaula sun aravac” aya, au tjumaljan taza sepi nimadju, maitucu a patevela a tauki “aza temalem a pivavaw ta djeljep ta lenaq uri paqulid a su kisupicul ika cemuvuq azua. sa aza remaqudjajlaj kana naqemaravas sun cengceng, sikuda anan a ljeminay a kemausua anan, aza su pakakaizuazuain a qemaravas a ljeminay a kemausua uri avan a su rapaljan, a su sadjelungan. aza masapitj kata sikacekelj a taqed, ika maqati, kitjayayi a namalivunay anan mun, tja sinan palisi a maitazua ika pusalu a naqemati. ika sun a uri makalap nu siking , tjamanguaq a tjumaq sun, umalju anga nu tjaivililj a cavilj” aya aza tauki. pavayan a kinanan sa qauqaung sa vaik a tjumaq timadju.

tjaljuzua ita sasekezan uta ti kuljelje, qemiladj a semata putuputungan sa qaqaung timadju, pacunan na tauki, sa kivadaqi timadju “makuda sun aku mapaula a maqacuvucuvung manu maculja sun” aya. maitucu a patavela timadju “ika ku culjan a ku siqauqaung, vaivaik aken a semapairang uri kicapilj aken ta siking, gata ka taqed aken misepi aken taza masantjelulj, ka ku sikivadaq taza tauki, ika sun a uri makalap nu siking sun ayain aken, avan nu ku sikapaulaula” aya.

anemaya su sepi aya aza tauki, tjumaljan taza sepi nimadju a masantjelulj. ka sepualang taza sepi aza tauki mintuluq ta levan sa carabecabecab sa padruqaqqaqa, maitucu a qivu “a! maudruq sun! maudruq sun! tjaljananguaqan ta ikacawan a su sepi, tjemumatjumalj azua tu uri tjaljvavavan a su pakalapen” aya. akuazua aya ti kuljelje, maitucu a patevela ti tauki “aza su sitalem a piavavaw ta upu ta lenaq, tjemumatjumalj azua tu uri tjaljvavavan a su sinikingan tjanumun a na mecevucevung a kemasizua tu nazua anga. tisun a uri ka sangasangan. anema su sikasugareng ta maitazua! nu avavn a naqemaravas sa naljeminay sa nakemausua anan nu remaqudjaqudjajl, avan azua siyaya ta masantjelulj a uri natemarang tjanusun, aku nakuya lja maitazua ayain ti kuljelje na tauki. sa aza masapitj kata sikacekelj nu taqed ukara avan a nu uqulj a nu pinapecevung, ika makuda nu kiveliqad sun uri avan! madjulu azua anema su sikavarung” aya. ka lemangeda ti kuljelje ta kayi na tauki, maleva sa pengadjay sa peluseluseq. mata sipanapanaq ti kuljelje a kipacikel a semapairang a kicapilj ta semiking. makapitjulj tu sinikingan, tjemumalj anga ta sinikingan tu timaima a namakalap, manu ti kujlelje a parut a sangasangan ta na siking anga a caucau. maka umma ti kuljelje a tjumaq sa pabakutjikutji a patatailj ta djalan, manu madjameq a maca ni kuljelje sa paceged. manu i qerengan anan, maitucu a qivu ti kuljelje “kavala uka masusu a ku sepi uri tjaljananguaqan, gata aza malunay aken ki nungida anan sa kadjaljun ta ku sepi” aya.

sipakapusalj anga tu inisepian ni kuljelje, mapulaw ta kinivawa na qada. sa tjengez manu misepi uta. secevung taza naqemati, maitucu a qivu tjai kuljelje aza naqemati “kemeljang aken tu tjaljapatalaqan sun ta su qada, upai! ku pavayayi sun tu masan tjelulj a malaing ta su varung, ulja sun a masupatalaqan ta su qada. ljakua nu drusa masanisun uri sepatj a na su qada” aya aza naqemati. cuay a kinemenemenem ti kuljelje, masepelj anga kiljaljava aza naqemati, paina! tjumaljan a sangasan ta su vinarungan aya. maitucu ti kuljelje “upai numaya pavayi aken tu drusa puluq a kudraw ta paysu” aya. pavayan a parut tu drusa puluq a kudraw, manu kinemnem tu nu drusa paluq a kudraw a masanimadju uri sepatj a puluq a kudraw a nu qada. mayanan! mayanan! aya sa pacikeli aza paysu tjai naqemati. cuay anga maitucu a qivu ti kujlelje taza naqemati “upai pavayi aken tu tagadean ta

kadjunungan tu ku qumain” aya, pavayan ni naqemati tu tagadean ta kadjunungan maleva ti kuljelje. manu ika cuayi maitucu a kinemenem ti kuljelje; nu tagadean a ku kadjunungan uri drusa gadean a na ku qada aya. qivu ta naqemati ti kujlelje “mayanan! mayanan!nu maitazua uri masipun aken aravac ta ku qada, tjamanguaq a ku pacikelen tjanusun ta kadjunungan” aya ti kuljelje. cuay anga maitucu a qivu ta naqemati ti kuljelje “upai! pavayi aken tu madusa ta tjaljabulayan ta ikacawan anga a vavayan” aya. au pavayan tu madrusa ta vavayan, ka pacun ti kuljelje taza vavayan a mata cemas a pinasamiyayan macay ta levan. manu mapaqenetj aza kayi ni naqemati, nu madrusa nimadju uri masepatj a na qada. maitucu a qivu ti kuljelje taza naqemati “mayanan! mayanan! nu madrusa niaken uri masepatj a na ku qada! uri masipun aken aravac ta ku qada” aya. tjamanguaq a ku pacikelen ta vavayan aya nu kinemenem sa pacikeli aza nasamiyayan a madrusa a vavayan. maitucu a qivu tjai kuljelje a naqemati avancu a ika vavutain ta su ramilj ta su patalaqan ta su qada, sinanaya sun tu uri semeturudj i kacawan, upai! ku pavayayi anan sun tu masanitalj ta su kinatjengelayan ta i kacawan anga malaing tu anema aya ti naqemati. cuay a kinemenemenem ti kuljelje. ka vililj anga maitucu a qivu ti kuljelje taza naqemati “tjamanguaq a su kalin sa su سوالاپي ta ku maca a tailj. nu maitazua uri taitailj anga ku maca ljakua pasusuyi a su kayi, uri su سوالاپن a ljemeqacecev a maca na ku qada” aya. maitucu a naqemati a patevela “ika sun a uri matulu angata, tjakuya sun ta pinungudjusan anga a gung, tjamanguaq a ku سوالاپن a ljemeqacecev ta su maca, ulja ika sun a saigu anga keman ta picul na zuma” aya. ka uri سوالاپن a maca ni kuljelje mintjus sa paceged. sasipuin a maca manu izuanan. maitucu a qivu ti kuljelje, parut angata aza kayi na naqemati, gata aza ramaljeng anga ken timanan a uri masalu nu kiumalj aken aya sa vaik a kivala ta sikataqaljan.

vaivaik timadju djemumak taza temeketekel ta vawa sa kipepu, tjalja semuqacan sa ika napaqepu sa tjengez timadju, misepi timadju tu ivavaw ta hikuki manu matjani aza hikuki a sema ta vudavudasen sa tjaljikedrikedri a liningulj na ljavek a kinaizuanan. amin anga ti kuljelje sa amirika kata dripun matjelu anga nu navaljut tiamadju. caucauy anga sa macacay anga ta sepeljan tiamadju, manu pangetjeza na naqemati, maitucu a qivu a naqemati “upai ku pavayayi mun tu

tjaratjelutjelu ta nu kinatjengelayan a maling tu kemuda mnun” aya. marivu a amirika kata dripun, ti kuljelje maitudcu a kinemenem, aza kacalisian aken ika ken a uri djemalim tuca madrusa ku pasangavay aya sa kataqed. tjasauqaljay a amirika ta dripun sa avan nu sangasan a qivu ta naqemati. maitucu a qivu ta naqemati a amirika “aza sangasan satjezu aken a patjumaq, nu djemaljun aken i tjemaq ulja ken a su pavayi ta paysu tu tjelu a puluq a kudraw tu ku seljudjen. nu izua anga paysu papucekelju anan aken ta taljasamiyayan ta vavayan anga. avancu a masantjelulj a ku vinarungan” aya. au satjezen a patjumaq sa pavayi ta paysu sa papucekelji a parut ti amirika. sa tisun a dripun anama su vinarungan ayain ni naqemati. maitucu a qivu ti dripun “cuacuay anga ken imazamaza uta sa tjumaq anga ken, tjengelay aken uta ta nasamiyayan a vavayan, saljinga ken ta napupaysu namaya taza amirika a ku vinarungan” aya. sa satjezi a patjumaq sa papupaysuyi sa papucekelji uta aza dripun. macidilj anga ti kujlelje nu izuanan itaza vudavudasen, maitucu ti naqemati a qivu: sa tisun kuljelje anema su vinarungan ayain. aza sangasan vawa! aya ti kuljelje sa izua pumacididilj a temekel ta vawa. mapuljat a vawa kivadaqan na naqemati, anemanan a sikamasanmusalj ta su vinarungan ayain. manu maitucu a qivu ti kuljelje “vawa anan sa kamaya” aya. mapulaw anga kemeljang tu pumacididilj a temekel ta vawa. qemaung timadju sa qivuivu taza naqemati “sapulju aken a pumacidilj a temekel tuca vawa, djaulju aza madrusa tu ku saladj a temekel tuca vawa” aya. au sa djaulji ni naqemati aza amirika kata dripun tu saladj ni kuljelje a temekel ta vawa. maitucu a qivu ti kuljelje taza madrusa “mamamaw ta tja ramiljan tja patalaqan ta caucau, kaimamazayi anga ulja ika tjen a masengseng ta zuma” aya. maleva sa padruqaqa manu paceged, ka kiquenetj a palalivulj macidilj timadju nu izua tjemengetjengez, migacalj sa djelidjeli timadju sa vaik a tjumaq.

kemasizua anga ti kuljelje nu pacun a caucau, matu racalj matu saqetjuan anga ta rekutjan a kiqupepu tjai kuljelje. neka anga nu qali nu kaka i qinaljan. maparuarut a sepi nimadju a pumacididilj anga i qinaljan ta kakemudain anga.

夢

有一位名叫kuljelje的人，長得很英俊瀟灑又很面善。但是，他很懶惰。哪裡有人聚會在一起飲酒，他就在哪裡，他從不投資酒錢，並且對鄰居很嫉妒。他又不事生產，他只會作夢，就算是打瞌睡也會作夢。

有一天晚上他做了三個夢；第一個夢，是他正好要大都會參加考試，結果他夢到在高牆上種白菜。第二個夢，是他走在雨中，穿起雨衣又戴斗笠，還撐著雨傘。第三個夢，是他跟表妹在一張床上背對背的裸睡著。到了一間客棧後，選了一張桌子就坐下來，他邊哭邊說：啊！好可惜！好可惜！客棧老闆看到此景此情；就上前問他，你怎麼啦！怎麼這麼難過啊！他就把所夢到的情境告訴老闆；老闆回答他說：你把白菜種在高牆上，只不過是徒勞無功，浪費你的力量，不會發芽的，白種了。至於走在雨中，只要穿起雨衣就足夠了，何必又是戴斗笠還撐傘啊！如果你穿上雨衣，戴斗笠，還撐傘；那只是增加你的障礙，增加你的重量罷了。至於跟表妹裸睡，那是不行的。何況你們又裸睡在一起，那是我們的迷信，造物者所不允許的。你將會考不上的，我勸你還是回家吧！明年再來。他就邊哭邊付飯錢的走上回家的路。

kuljelje在回家的途中，又走到一間客棧。他就邊哭邊坐在一個角落，客棧老闆瞧見他後，就向前問他說：年輕人！你這麼難過是為了什麼？肚子餓了嗎？他就回答說：我不是為了肚子餓而傷心哭泣的，我去大都會要參加考試，但是我睡覺時做了三個夢。當我問前面客棧老闆時，他跟我說：你絕對考不上的，所以我才難過的。客棧的老闆就問他，做了哪三個夢，當客棧老闆弄清楚他的夢境後，就高興得跳起來，拍手哈哈大笑的說：你真傻！你真傻！那是天底下最好的夢。那是在告訴你，你將會高分錄取的。kuljelje很懷疑的問：那是為什麼？客棧老闆回答說：你之所以把白菜種在高牆上，那是在告訴你，所有的考生你將會是第一名，也就是所謂的高中。在這樣的情況下，你失望什麼呢？至於走在雨中，穿起雨衣，戴斗笠又撐傘，那就是所謂的三層保障，像這樣哪裡有什麼不好。至於跟表妹背對背的裸睡，你一翻身不就中了嗎？那是最容易的事，你擔心什麼？當kuljelje聽了客棧老闆這一席話，高興的邊流口水邊流淚，像射出去的箭一般的跑回大都會去參加考試。考完試的第七天放榜，果然

kuljelje是狀元。騎著馬回鄉，兩邊道路燃放鞭炮，結果他的眼睛被鞭炮打到，就驚醒了。他一看，原來他還躺在床上。kuljelje感嘆的說：我的夢境如能實現該多好啊！但是，我本身是如此的懶惰，夢境的實現要等待到何時啊！

kuljelje作夢兩天後，喝鄰居的酒，醉後，打起瞌睡來，又做起夢來。他夢到遇到造物者，造物者對他說：我知道你最嫉妒你的鄰居，好！我給你三個願望，也好讓你去消除對鄰居的嫉妒心。但是，有一個前提，你得到兩分，你的鄰居會加倍的得到四分。kuljelje想了老半天，造物者等不及了，快啊！把你的第一個願望說出來呀！kuljelje說：這樣的話你先給我二十萬的現金好了！造物者就拿出二十萬的現金給他。後來他想到，他得到二十萬，鄰居就得到四十萬。他就說：先不要！先不要！然後把現金退還給造物者。沒多久，kuljelje又對造物者說：那你給我一座山，讓我耕種好了！造物者就給他一座山，他非常的高興。後來，他又想到；如果我得到一座山，那我的鄰居不就有兩座山嗎？kuljelje就對造物者說：先不要！先不要！這樣的話我跟鄰居比，實在是太吃虧了，倒不如把土地還給你好了。不久，kuljelje又對造物者說：你給我兩位天下最漂亮的美女。造物者果然給他兩位美女，他看到美若天仙的美女，樂死了！結果，他又想到造物者的話，他得到兩位美女，鄰居就有四位美女。他又對造物者說：先不要！先不要！我若得到兩位美女，那我的鄰居不就有四位啦！這樣不划算。他想；還是把這兩位美女送還給造物者，最終，還是把美女送還給造物者。造物者對kuljelje說：你的貪念和嫉妒心，永遠填不滿，無法滿足。你將是天生的窮困潦倒命，好！我現在再給你一個機會，kuljelje想了很久之後，就對造物者說：你最好還是把我的一隻眼睛挖掉好了，這樣的話，我變成獨眼龍，但是，你要實現你的承諾，你一定要把我鄰居的雙眼挖掉。造物者回答說：你是冥頑不靈的蠢蛋，你比穿過鼻梁的牛還頑固，乾脆把你的兩隻眼睛挖掉，也好讓你再也無法去吃別人的血汗錢。當要把kuljelje的眼睛挖掉時，他就驚醒過來。他摸摸眼睛，還在身上，沒被挖掉。kuljelje說：造物者所說的話是真的。但是，我都這樣大把年紀了，我若改過，又有誰會相信！他就去部落裡串門子。

kuljelje走著走著，找到一群正在喝酒的人，他沒有出

